

Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací ze státního rozpočtu krajům a Hlavnímu městu Praze

Část I

Úvodní ustanovení

1. Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen "MPSV") v návaznosti na § 101a zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) a na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“) stanovuje pro účely dotačního řízení a pro účely posouzení žádostí o dotaci ze státního rozpočtu podávaných kraji a Hlavním městem Praha Metodiku Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací ze státního rozpočtu krajům a Hlavnímu městu Praze (dále jen "metodika"). **Tato metodika je přílohou Rozhodnutí o poskytnutí dotace z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu na rok 20XX (dále jen „rozhodnutí“)** a je závazná pro příjemce dotace (kraje a Hlavní město Prahu).
2. Metodika upravuje **pravidla a podmínky pro poskytnutí, čerpání, kontrolu a finanční vypořádání dotace**. Dále stanoví obsah průběžného a konečného přehledu o čerpání dotace podle §101a odst. 6 zákona o sociálních službách a postup pro podání žádosti kraje, pravidla a postup pro posouzení žádosti kraje. Metodika dále obsahuje pokyn pro stanovení optimální výše finanční podpory¹ vůči poskytovatelům sociálních služeb a stanovuje kompetence a role MPSV a příjemce dotace.
3. Celkový objem finančních prostředků určených příjemci dotace na plnění povinností stanovených v rámci rozhodnutí je dán objemem prostředků, který bude na tyto účely pro příslušný rok vyčleněn ve státním rozpočtu v kapitole MPSV.
4. Výše dotace příjemci dotace bude vypočtena podle §101a odst. 4 zákona o sociálních službách. V případě, kdy krajem požadovaná výše finanční podpora na příslušný rok, která vychází ze střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje, bude nižší než výpočet dotace podle věty první, bude výše dotace příjemci dotace stanovena ve výši požadované dotace dle žádosti o poskytnutí dotace.

¹ V rámci řízení o poskytnutí finanční podpory žádají o finanční podporu na sociální služby i krajské příspěvkové organizace, kterým vypočtená finanční podpora bude do jejich rozpočtů poskytována prostřednictvím rozpočtu zřizovatele formou tzv. „příspěvku zřizovatele“ v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dotace z MPSV poskytnuta kraji, kraj poskytne příspěvek na provoz své příspěvkové organizaci podle § 28 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů), v případě ostatních poskytovatelů služeb bude finanční podpora na sociální službu poskytnuta formou „dotace“ na základě Smlouvy uzavřené s krajem/Rozhodnutí. Výjimkou jsou příspěvkové organizace zřízené obcemi, které jsou rovněž financovány prostřednictvím zřizovatele formou příspěvků na provoz, tj. MPSV poskytne dotaci kraji, který poskytne dotaci příslušné obci a ta poskytne příspěvek svojí příspěvkové organizaci.

5. Cílem MPSV je v rámci dotačního řízení vyloučení střetu zájmů, vytvoření rovného a jednotného přístupu ke všem poskytovatelům sociálních služeb a transparentního dotačního systému, který primárně podporuje ty sociální služby, jež umožňují co nejdlejší možné setrvání jejich uživatelů v domácím prostředí či místní komunitě.

Základní principy dotačního řízení, které vycházejí z dlouhodobých priorit resortu pro oblast sociálních služeb, jsou následující:

- Vyloučení střetu zájmů.
 - Rovný přístup ke všem poskytovatelům sociálních služeb bez ohledu na jejich právní formu.
 - Výpočet finanční podpory stanovený jednotným nediskriminujícím způsobem (objektivizovaným výpočtem) pro všechny poskytovatele sociálních služeb bez ohledu na jejich právní formu. Výše finanční podpory příspěvkovým organizacím zřizovaným krajem nebo Hlavním městem Prahou je stanovena stejným jednotným výpočtem jako v případě ostatních poskytovatelů sociálních služeb, kteří poskytují sociální služby na území či pro občany příslušného kraje/Hlavního města Prahy.²
6. Priority dotačního řízení vyhláší pro příslušný dotační rok MPSV v rámci „Výzvy pro podávání žádostí o dotaci ze státního rozpočtu podávaných kraji a Hlavním městem Prahou“. Priority dotačního řízení mohou stanovit podporu těm sociálním službám, které např. zajišťují péči o specifické cílové skupiny (např. osoby s poruchou autistického spektra) či je třeba zvláštního zacházení, například v kontextu jiných zdrojů financování, které nejsou zajištěny kontinuálně (např. služby sociální prevence, které jsou částečně financovány ze zdrojů strukturálních fondů Evropské Unie, především z Evropského sociálního fondu).

Část II

Zaměření podpory, účel dotace

1. Dotace je určena na plnění povinností příjemce dotace uvedených v §95 písm. g) a h) zákona o sociálních službách na financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním základních druhů a forem sociálních služeb v rozsahu stanoveném základními činnostmi u jednotlivých druhů sociálních služeb. Jejich výčet a charakteristiky jsou uvedeny v části třetí, hlavě I, díle 2 až 4 zákona o sociálních službách.
2. Dotace ze státního rozpočtu (kapitoly MPSV) se poskytuje k financování běžných výdajů, které souvisejí s poskytováním sociálních služeb v souladu se zpracovaným střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb kraje, tj. bude podporováno poskytování sociálních služeb, které jsou součástí sítě sociálních služeb uvedené ve střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb kraje.

² MPSV doporučuje v rámci režimu, kterým bude finanční podpora na sociální služby z dotace poskytnuté kraji poskytována, využít Rozhodnutí Evropské komise ze dne 20. prosince 2011, č. 2012/21/EU, o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu

Část III

Vymezení některých pojmů

1. Dotací se v souladu s § 3 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlech rozumí peněžní prostředky státního rozpočtu poskytnuté příjemci dotace na stanovený účel.
2. Poskytovatelem sociální služby se rozumí fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno rozhodnutí o registraci, a právnická a fyzická osoba uvedená v § 84 odst. 5 zákona o sociálních službách (poskytování sociálních služeb ve zdravotnických zařízeních ústavní péče).
3. Žadatelem se rozumí kraj nebo Hlavní město Praha, která splňuje podmínky pro podání žádosti a podáním žádosti se uchází o dotaci ze státního rozpočtu.
4. Poskytovatelem dotace ze státního rozpočtu (dále jen "poskytovatel dotace") se rozumí MPSV, které poskytuje finanční prostředky ze státního rozpočtu, vyhlašuje a určuje podmínky pro jejich poskytování a rozhoduje o účelu jejich vynakládání. V jeho rámci plní úkoly a funkce příslušný odbor MPSV.
5. Příjemcem dotace se rozumí kraj nebo Hlavní město Praha, v jejíž prospěch bylo o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu poskytovatelem dotace rozhodnuto.
6. Žádostí kraje a Hlavního města Prahy o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu se rozumí žádost kraje nebo Hlavního města Prahy o dotaci ze státního rozpočtu na stanovený účel podaná prostřednictvím k tomu určené webové aplikace, přičemž k tomu, aby byla žádost způsobilá k posouzení, musí být vyplněny všechny k tomu určené části žádosti (dále jen „žádost“).
7. Hodnotitelem ministerstva se rozumí pracovník MPSV, který se podle jeho vymezení pracovní náplně věnuje agendě (financování) sociálních služeb.
8. Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb se rozumí dokument samosprávy daného regionu, kterým jsou deklarovány priority v rozvoji sociálních služeb na území regionu, a to v souladu s ustanoveními § 3 písm. h) a § 95 zákona o sociálních službách.
9. Rozhodnutím o poskytnutí dotace se rozumí Rozhodnutí o poskytnutí dotace z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu na rok 20XX, které je vydáno v souladu s § 14 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech.
10. Neoprávněným použitím peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu se rozumí jejich výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, rozhodnutím, případně dohodou o poskytnutí těchto prostředků nebo porušení podmínek, za kterých byly příslušné peněžní prostředky poskytnuty, porušení účelu nebo podmínek, za kterých byly prostředky zařazeny do státního rozpočtu nebo přesunuty rozpočtovým opatřením a v rozporu se stanoveným účelem nebo podmínkami vydány; dále se jím rozumí i to, nelze-li prokázat, jak byly tyto peněžní prostředky použity.
11. Zadržením peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu se rozumí porušení povinnosti vrácení prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu ve stanoveném termínu.
12. Finančním vypořádáním se rozumí přehled o čerpání a použití prostředků a vrácení nepoužitých prostředků do státního rozpočtu. Finanční vypořádání dotace příjemce dotace provádí v souladu s vyhláškou č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem.

13. Optimální výše finanční podpory sociální služby (výpočet optimální podpory poskytovatele sociální služby) je stanovena na základě analýzy nákladů a výnosů jednotlivých druhů sociálních služeb. Analýza je prováděna na základě dostupných dat za předchozí rok/roky. Optimální výše finanční podpory sociální služby (při využití postupu dle části VII bodu 1 b) metodiky) je obecně stanovena:
- v případě ambulantních a terénních sociálních služeb jako obvyklá/průměrná hodnota celkových nákladů na úvazek pracovníka/měsíc, přičemž se zohledňují obvyklé příjmy u jednotlivých služeb,
 - v případě pobytových sociálních služeb jako obvyklá/průměrná hodnota celkových nákladů na lůžko/den, přičemž se zohledňují obvyklé příjmy u jednotlivých služeb.
14. Reálná výše finanční podpory sociální služby je stanovena na základě celkového objemu prostředků, který je přidělen Ministerstvem práce a sociálních věcí na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace danému kraji na podporu sociálních služeb v příslušném roce a v kontextu celkové alokace státního rozpočtu na dotace na sociální služby pro daný dotační rok.
- Reálná výše finanční podpory sociální služby se uplatňuje v případě, že krajem požadovaná dotace je vyšší než MPSV vypočtená a přidělená dotace kraji na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace a v kontextu celkové alokace státního rozpočtu na dotace na sociální služby pro daný dotační rok.
15. Redukční koeficienty slouží pro stanovení reálné výše finanční podpory služby vzhledem k její optimální výši a jsou stanoveny příslušným krajem každoročně s ohledem na celkovou výši dotace, kterou MPSV přidělilo kraji pro příslušný rok (v kontextu celkové alokace státního rozpočtu na dotace na sociální služby pro daný dotační rok). Redukční koeficienty a způsob jejich uplatnění je kraj povinen stanovit předem nediskriminujícím způsobem a v souladu se svým střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb. Popis redukčních koeficientů kraj uvede v rámci jeho žádosti, v části zaměřené na popis způsobu rozdělení a čerpání dotace (viz část V, bod 4, písm. c).

Část IV

Všeobecné podmínky pro poskytnutí dotace ze státního rozpočtu

- Na dotaci ze státního rozpočtu není právní nárok. Dotace jsou poskytovány na základě § 14 zákona o rozpočtových pravidlech.
- Dotaci lze poskytnout pouze kraji na základě jeho žádosti podané prostřednictvím k tomu určené internetové aplikace.
- Dotace je poskytována bezhotovostně na účet žadatele zřízený u peněžního ústavu podle § 3 písm. h) bodu 11 zákona o rozpočtových pravidlech.
- Dotace ze státního rozpočtu se kraji poskytuje jen na plnění povinností uvedených v §95 písm. g) a h) zákona o sociálních službách na financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním základních druhů a forem sociálních služeb v rozsahu stanoveném základními činnostmi u jednotlivých druhů sociálních služeb. Jejich výčet a charakteristiky jsou uvedeny v části třetí, hlavě I, díle 2 až 4 zákona o sociálních službách.
- Dotace ze státního rozpočtu se neposkytuje na zajištění fakultativních činností (§ 35 odst. 4 zákona o sociálních službách).

- 6. Z poskytnuté dotace nelze hradit tyto náklady (tzv. neuznatelné náklady)³:**
- a) nesouvisející s poskytováním základních činností viz část IV. bod 4 této metodiky,
 - b) na zdravotní péči poskytovanou podle § 36 zákona o sociálních službách, tato péče je hrazena podle § 17a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů,
 - c) na pořízení nebo technické zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (dlouhodobým hmotným majetkem se rozumí majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a vstupní cena vyšší než 40.000,-Kč; dlouhodobým nehmotným majetkem se rozumí majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a vstupní cena vyšší než 60.000,-Kč),
 - d) odpisy majetku a ostatní náklady spadající pod účtovou skupinu číslo 55 – odpisy, rezervy a opravné položky,
 - e) ostatní sociální pojištění a ostatní sociální náklady na zaměstnance, ke kterým nejsou zaměstnavatelé povinni podle zvláštních právních předpisů (příspěvky na penzijní připojištění, životní pojištění, dary k životním jubileím a pracovním výročím, příspěvky na rekreaci apod.),
 - f) finanční leasing – výjimkou je pouze finanční leasing vozidla (automobilu) využívaného výhradně pro poskytování terénní formy sociální služby, např. pro terénní pečovatelskou službu,
 - g) daně a poplatky – účtová skupina 53 (v případě, že nesouvisí s poskytováním základních činností, tj. nejsou ve vztahu k místu a formě poskytování sociální služby) – daň silniční, daň z nemovitých věcí, ostatní daně a poplatky (tj. daň z nabytí nemovitých věcí, správní poplatky, poplatky za znečištění ovzduší, poplatky za televizi a rozhlas apod.),
 - h) DPH, o jejíž vrácení je možné podle příslušného právního předpisu žádat,
 - i) smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále, odpisy nedobytných pohledávek, úroky, kursově ztráty, dary, manka a škody, jiné ostatní náklady spadající pod účtovou skupinu 54,
 - j) finanční náklady – účtová skupina 56 – výjimkou jsou pouze bankovní poplatky spojené s vedením účtu, na který jsou finanční prostředky poskytovateli služby zasílány,
 - k) na pořádání workshopů, teambuildingů, výjezdních zasedání apod.,
 - l) nespécifikované náklady (tj. výdaje, které nelze účetně doložit).

Konkrétní vymezení neuznatelných nákladových položek uvede žadatel v návaznosti na zvolený mechanismus výpočtu finanční podpory sociálních služeb dle části VII metodiky.

7. Poskytnutou dotaci lze použít na krytí výdajů zúčtovaných od 1. 1. do 31. 12. roku, na který je dotace poskytnuta, neurčí-li rozhodnutí o poskytnutí dotace jinak.

³ V případě nejasnosti, zda se jedná o náklad neuznatelný, dává závazné stanovisko poskytovatel finanční podpora, tj. příslušný odbor MPSV.

Část V

Žádost kraje a Hlavního města Prahy o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu

1. Dotace ze státního rozpočtu na příslušný kalendářní rok se poskytuje na základě žádosti kraje a Hlavního města Prahy o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu (dále jen „žádost“).
2. Před podáním žádosti dle části V bodu 3 metodiky je příslušný kraj/krajský úřad povinen projednat návrh popisu způsobu rozdělení a čerpání dotace dle části V bodu 5 písm. e metodiky. Bez tohoto projednání bude využit pro výpočet optimální výše finanční podpory sociálních služeb výpočet dle části VII bodu 2 metodiky. Shodný postup se použije v případě, že návrh popisu rozdělení a čerpání dotace bude v rozporu s částí I bodem 5 a 6 metodiky. Projednání proběhne v termínu stanoveném příslušným odborem MPSV.
3. Žádost se vyplňuje a podává prostřednictvím internetové aplikace v elektronické podobě a zároveň písemně podepsaná statutárním zástupcem či jím pověřenou osobou.
4. Termín pro podání žádosti je stanoven ve výzvě MPSV.
5. Žádost v souladu s §101a odst. 3 zákona o sociálních službách a s §14 odst. 3 rozpočtových pravidel obsahuje především tyto údaje:
 - a) identifikační údaje kraje (název kraje, adresu sídla kraje, IČ, číslo účtu a označení banky, u které je účet veden, statutární zástupce kraje, kontaktní osoba),
 - b) identifikační údaje poskytovatele dotace (Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčnickém právu 1, 128 01, Praha 2),
 - c) požadovanou výši dotace na příslušný rozpočtový rok a předpokládaný požadavek na výši dotace na následující 2 rozpočtové roky, který vyplývá ze střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje,
 - d) účel dotace, na který chce kraj dotaci použít,
 - e) popis způsobu rozdělení a čerpání dotace
 - popis způsobu výpočtu optimální výše finanční podpory sociálních služeb (viz část VII metodiky),
 - popis způsobu stanovení redukčních mechanismů a reálné výše finanční podpory sociálních služeb,
 - popis mechanismu přidělení finanční podpory na jednotlivé sociální služby,
 - popis mechanismu čerpání dotace – platby poskytovatelům služeb, monitoring finanční podpory, apod.
 - f) popis nastavení systému provádění veřejnosprávní kontroly u poskytovatelů sociálních služeb dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů v minimálním objemu 5% podpořených sociálních služeb za období příslušného dotačního roku,
 - g) informace podle § 14 odst. 3 písm. e) rozpočtových pravidel.
6. Povinnou přílohou žádosti je střednědobý plán rozvoje sociálních služeb kraje, který obsahuje ekonomickou analýzu v plánu identifikovaných potřeb a způsob jejich finančního zajištění.
7. Žadatel je povinen v žádosti řádně vyplnit všechny povinné údaje.
8. Informace k vyplňování žádosti jsou uvedeny v příslušném návodu internetové aplikace.

9. Žádost pro příslušný rok lze podat pouze jedenkrát v termínu uvedeném při vyhlášení dotačního řízení na příslušný rok.
10. Žádost vyplněná a podaná jiným způsobem než je uveden v části V bodě 2 nebude zařazena do dotačního řízení MPSV pro příslušný rok.

Část VI

Posouzení žádosti kraje a Hlavního města Prahy o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu

1. Posouzení formálních náležitostí žádosti provádí hodnotitel MPSV; zejména posuzuje zda:
 - a) Žádost byla podána v elektronické podobě v příslušné internetové aplikaci
 - b) Žádost byla podána v písemné podobě podepsaná statutárním zástupcem či jím pověřenou osobou na adresu – Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, 128 02 Praha 2.
 - i. adresa vyhlášovatele dotačního řízení (Odbor sociálních služeb MPSV, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2)
 - ii. název dotačního řízení (Dotační řízení v oblasti podpory poskytování sociálních služeb)
 - iii. název a adresa sídla kraje,
 - c) Žádost byla podaná v termínu pro doručení stanoveném v rámci vyhlášení dotačního řízení pro příslušný rok.
 - d) Jsou dodány všechny požadované přílohy, zejména pak Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb kraje.
2. V případě nesplnění formálních náležitostí žádosti je žadatel vyzván, aby svou žádost doplnil či opravil v termínu stanoveném příslušným odborem MPSV, a to dopisem ředitele tohoto odboru.
3. MPSV může projednat přijatou Žádost kraje o dotaci s příslušným krajem/krajským úřadem před jednáním Dotační komise MPSV pro poskytování neinvestičních dotací ze státního rozpočtu v oblasti sociálních služeb (dále jen „dotační komise“)⁴ podle části VI bodu 4. Z tohoto jednání MPSV vyhotoví zápis.
4. Posouzení věcného obsahu žádosti provádí k tomuto účelu ustanovená dotační komise, která zejména posuzuje zda
 - a) Žádost obsahuje popis způsobu rozdělení a čerpání dotace dle §101a odst. 3; z popisu je zřejmé, jak žadatel bude postupovat při stanovení optimální a reálné výše finanční podpory služeb, při tvorbě a aplikaci redukčních koeficientů využitých při návrhu výše finanční podpory jednotlivým poskytovatelům sociálních služeb.
 - b) Zda tento popis odpovídá předloženému střednědobému plánu rozvoje sociálních služeb.

⁴ Dotační komise MPSV pro poskytování neinvestičních dotací ze státního rozpočtu byla zřízena příslušným příkazem ministra „Statut a Jednací řád Dotační komise Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování neinvestičních dotací ze státního rozpočtu v oblasti sociálních služeb“. Tento příkaz ministra stanovuje i zastoupení jednotlivých institucí a organizací v této komisi.

- c) Zda tento popis odpovídá zveřejněným Principům a prioritám MPSV pro daný dotační rok zveřejněným v rámci výzvy MPSV pro kraje.
5. Členy dotační komise jsou zástupci MPSV, Ministerstva financí ČR, Ministerstva zdravotnictví ČR, Úřadu vlády ČR, zástupce Asociace krajů ČR, zástupce Svazu měst a obcí ČR, Unie zaměstnavatelských svazů ČR, Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR.
6. Na základě návrhu dotační komise rozhoduje o poskytnutí dotace příslušnému kraji ministr práce a sociálních věcí. Proti závěrům dotačního řízení MPSV a rozhodnutí o poskytnutí dotace nelze podat opravný prostředek.
7. Předběžné výsledky dotačního řízení budou oznámeny příjemci dotace formou dopisu ředitele příslušného odboru MPSV do 5 pracovních dnů po potvrzení rozhodnutí dotační komise ze strany ministra práce a sociálních věcí.

Část VII

Postup příjemce dotace při stanovení návrhu výše finanční podpory poskytovatelům sociálních služeb

1. Pro účely stanovení optimálního návrhu finanční podpory poskytovatelům sociálních služeb platí následující:
 - a) Žadatel, který v rámci své žádosti předloží transparentní a ověřitelný způsob výpočtu optimálního návrhu finanční podpory poskytovatelům sociálních služeb (výpočet finanční podpory stanovený jednotným nediskriminujícím způsobem, objektivizovaným výpočtem pro všechny poskytovatele služeb bez ohledu na jejich právní formu), tento využije.
 - b) Žadatel, který v rámci své žádosti nepředloží transparentní a ověřitelný způsob výpočtu optimálního návrhu finanční podpory poskytovatelům sociálních služeb, či jím předložený postup nebude splňovat podmínky stanovené v písmenu a), využije při výpočtu optimálního návrhu finanční podpory služeb následující postup:
2. Pro účely stanovení výpočtu finanční podpory služeb jsou sociální služby rozděleny do 4 skupin, na které je aplikován stejný mechanismus výpočtu.
 1. **služby sociální prevence a odborného sociálního poradenství – ambulantní a terénní forma služby** (nezahrnují se úhrady od uživatelů),
 2. **služby sociální péče – ambulantní a terénní forma služby** (v rámci této skupiny je samostatně řešena obdobným mechanismem výpočtu služba tísňové péče),
 3. **služby sociální prevence – pobytová a ambulantní forma služby s lůžkovou kapacitou,**
 4. **služby sociální péče – pobytová forma služby.**

⇒ **Vzhledem k tomu, že je nadále zachován systém vícezdrojového financování služeb a dosud existuje různá míra podpory služeb z dalších zdrojů, je vždy nutné respektovat následující:**

- ✓ **vypočtená hodnota finanční podpory je stanovena jako maximální – optimální hodnota podpory služby bez ohledu na výši disponibilních zdrojů státního rozpočtu a nesmí překročit výši požadavku uvedeného v žádosti poskytovatele služby o finanční podporu,**
- ✓ **reálná výše finanční podpory služby je stanovena s ohledem na výši disponibilních zdrojů státního rozpočtu,**
- ✓ **reálná výše finanční podpory služby nesmí překročit výši požadavku uvedeného v žádosti poskytovatele služby o finanční podporu.**

Základní vymezení pro skupinu 1 a 2:

Při výpočtu se do úvazků pracovníků zahrnují pracovníci pracující u poskytovatele ve službě na pracovní smlouvu, dohodu o pracovní činnosti a dohodu o provedení práce. V případě dohody o provedení práce se přepočítá prováděná práce v hodinách na její odpovídající hodnotu v úvazcích⁵. Je-li pracovník zajišťován mimo pracovní poměr na základě obchodní smlouvy (nákupem služby, dodavatelsky), je taktéž nezbytné přepočítat počet hodin zajištěných služeb na odpovídající hodnotu úvazku⁶.

Při výpočtu se zahrnují úvazky všech pracovníků, na které se o finanční podporu žádá.

Obvyklé náklady zahrnují pouze náklady na základní činnosti služby poskytované s působností pouze v rámci kraje a zahrnují jak osobní, tak provozní náklady (režie) služby.

Mezi **pracovníky v přímé péči** jsou zahrnuti odborní pracovníci uvedení v § 115 odst. 1 písm. a) až e)⁷.

⁵ V případě dohod o provedení práce (DPP) – počet hodin práce na DPP v roce, na který je žádána podpora, se přepočítá na odpovídající hodnotu úvazku (např. rodinný poradce má vykonat práci na DPP v rozsahu 250 hodin v průběhu r. 2015, odpovídající výše úvazku je 0,125, tj. 250 hodin/2008 hodin (fond pracovní doby pro rok 2015 v případě 8 hodinové pracovní doby).

⁶ Tento přepočet musí být organizace – poskytovatel sociální služby schopen jednoznačně doložit.

⁷ V **sociálních službách vykonávají odbornou činnost** - a) sociální pracovníci, b) pracovníci v sociálních službách, c) zdravotničtí pracovníci, d) pedagogičtí pracovníci, e) manželští a rodinní poradci a další odborní pracovníci, kteří přímo poskytují sociální služby.

Mezi pracovníky v přímé péči jsou zahrnuti i **zdravotničtí pracovníci**, neboť hrazení nákladů na tyto pracovníky nespadá pod § 36 zákona o sociálních službách. Zároveň podíl úvazků zdravotnických pracovníků v případě této skupiny služeb je zanedbatelný, např. pro rok 2014 je v žádostech poskytovatelů sociálních služeb o finanční podporu ze státního rozpočtu plánováno pouze 1,28 úvazků zdravotnických pracovníků, a to na dohody o pracovní činnosti, což představuje pouze cca 0,7% podíl na celkovém počtu úvazků pro rok 2014 v případě této skupiny služeb.

Mezi **ostatní pracovníky** jsou zahrnuti – vedoucí pracovníci (vedoucí organizace, vedoucí služby, ostatní vedoucí pracovníci), administrativní pracovníci (sekretářské a asistenční pozice, účetní, ostatní administrativní pracovníci), obslužný personál (údržba, úklid, apod.). Činnost ostatních pracovníků musí souviset s poskytováním základních činností sociální služby⁸.

Personální zajištění služby, přiměřenost a adekvátnost úvazků pracovníků v přímé péči a ostatních pracovníků je předmětem věcného hodnocení žádosti.

Předpokládaný podíl spolufinancování služby z jiných zdrojů je stanoven v rámci výzvy kraje pro poskytovatele sociálních služeb s ohledem na možnosti financování jednotlivých druhů služeb z jiných veřejných zdrojů (státních a samosprávných). Do jiných zdrojů se započítávají veškeré ostatní zdroje financování služby, tj. zejména se jedná o prostředky z rozpočtů samospráv⁹.

Výpočet finanční podpory (FP) na služby sociální prevence a odborné sociální poradenství – ambulantní a terénní forma služby (nezahrnují se úhrady od uživatelů)

⇒ Druhy služeb:

- ✓ odborné sociální poradenství,
- ✓ raná péče,
- ✓ telefonická krizová pomoc,
- ✓ tlumočnické služby,
- ✓ krizová pomoc,
- ✓ sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi,
- ✓ sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením,
- ✓ terénní programy,
- ✓ kontaktní centra,
- ✓ nízkoprahová denní centra
- ✓ nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- ✓ intervenční centra,
- ✓ služby následné péče – pouze v případě ambulantní formy služby,
- ✓ sociálně terapeutické dílny,
- ✓ sociální rehabilitace – pouze v případě terénní a ambulantní formy služby.

⁸ Viz např. číselník pracovních pozic pro účely vykazování dat o poskytovaných sociálních službách – Metodický pokyn MPSV č. 2/2011 a výkazy sociálních služeb.

⁹ Významnou roli ve spolufinancování služeb hrají zejména prostředky z obecních samospráv, které jsou součástí stanoveného podílu spolufinancování služeb z jiných zdrojů. V rámci povinného podílu spolufinancování služeb je tedy nezbytné zohlednit i výši podílu obecních samospráv na financování služeb. S ohledem na skutečnost, že mezi obcemi existuje velmi různorodá míra podílu na úhradě nákladů služeb, doporučuje MPSV v rámci procesu plánování sociálních služeb na krajské úrovni ve spolupráci s místní samosprávou sjednotit tento podíl, resp. účelně nastavit financování tak, aby určité druhy služeb (s ohledem i na jejich cílové skupiny) byly financovány pouze ze státního/krajského rozpočtu a obce se tak mohly zaměřit na (spolu)financování stanoveného okruhu služeb s lokální/místní působností, a to jednotným způsobem v rámci kraje.

⇒ Výpočet finanční podpory u této skupiny služeb se použije i v případě, kdy je součástí krizové pomoci a intervenčního centra pobytová forma služby.

⇒ V případě nízkoprahových denních center a sociálně terapeutických dílen není předmětem finanční podpory poskytnutí stravy (úhrada za poskytnutí stravy není zohledňována do předpokládaných výnosů služby a na uhrazení nákladů služby související s poskytnutím stravy nelze dotaci použít).

Výpočet finanční podpory:

FP je stanovena jako rozdíl **celkových obvyklých (průměrných) nákladů na úvazek pracovníka a povinného podílu spolufinancování služby** (zejména z rozpočtů samospráv a dalších veřejných zdrojů).

Výpočet finanční podpory na uvedené druhy služeb sociální prevence a odborné sociální poradenství (kdy se ve výpočtu nezahrnují úhrady od uživatelů služby):

$$FP_S = (FP * U * M) - (a * FP * U * M)$$

FP_S = finanční podpora na 1 úvazek pracovníka – povinný podíl spolufinancování služby

FP_S – finanční podpora na příslušný druh sociální služby,

U – celkové plánované úvazky pracovníků uvedené v žádosti o finanční podporu na příslušný rok (zaměstnanci pracující na pracovní smlouvy, dohody o pracovní činnosti, dohody o provedení práce a na obchodní smlouvy),

FP – stanovená hodnota platby na 1 úvazek pracovníka měsíčně pro jednotlivé druhy služeb, která odpovídá celkovým obvyklým (průměrným) měsíčním nákladům na jednotlivé druhy služeb (hodnota bude pro příslušný rok upravována - upřesňována s ohledem na výstupy analýz nákladovosti jednotlivých druhů služeb),

M – počet měsíců poskytování sociální služby v roce, je-li služba v příslušném kalendářním roce poskytována od ledna do prosince, pak hodnota je 12,

a – stanovený podíl spolufinancování služby z jiných zdrojů, kde koeficient a nabývá hodnot v intervalu $<0; 1$).

Doporučení ke stanovení hodnot ve výpočtu finanční podpory

S ohledem na skutečnost, že:

- existují velké rozdíly ve službách (jak mezi jednotlivými druhy služeb, tak mezi jednotlivými službami stejného druhu) ve výši průměrných celkových nákladů v přepočtu na 1 úvazek pracovníka
- a v rámci vypočtených hodnot není zohledněna intenzita práce vůči klientovi s ohledem na druh služby (např. druh služby krizová pomoc).

DOPORUČUJE MPSV pro přechodné období (první 2 až 3 roky) podpory služby u jednotlivých druhů služeb stanovit:

- ✓ **jednotnou výši finanční podpora na úvazek pracovníka měsíčně, a to v intervalu 35 až 45 tis. Kč měsíčně**, přičemž tato platba zahrnuje veškeré náklady (osobní a provozní) na poskytování služby.

Přechodný mechanismus úpravy vypočtené výše finanční podpory ¹⁰

S ohledem na skutečnost, že zavedení jednotného a transparentního (bez ohledu na právní formu poskytovatele) výpočtu finanční podpory v návaznosti na kvantifikované jednotky (lůžko, úvazek pracovníka apod.) může znamenat meziroční změny (snížení i zvýšení) podpory jednotlivých služeb v řádu desítek procent je zaveden následující **mechanismus úpravy vypočtené výše finanční podpory** na základě stanoveného výpočtu.

- je-li vypočtená FP na službu nižší než 85% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce – je tato FP navýšena na 85% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce nebo na úroveň požadavku organizace, je-li nižší,
- je-li vypočtená FP na službu vyšší než 130% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce – je tato FP snížena na 130% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce nebo na úroveň požadavku organizace, je-li nižší.

Uvedený mechanismus může být upraven pro služby dle části I bodu 6 této metodiky.

¹⁰ Použije se pouze tehdy, pokud je využit celý mechanismus výpočtu optimálního návrhu na finanční podporu dle části VII bodu 1 b) této metodiky.

Výpočet finanční podpory (FP) - služby sociální péče – ambulantní a terénní forma služby

Druhy služeb:

- ✓ osobní asistence,
- ✓ pečovatelská služba,
- ✓ průvodcovské a předčitatelské služby,
- ✓ podpora samostatného bydlení,
- ✓ odlehčovací služby – pouze ambulantní a terénní forma,
- ✓ centra denních služeb,
- ✓ denní stacionáře.

Výpočet finanční podpory:

FP je stanovena jako rozdíl **celkových obvyklých (průměrných) nákladů na úvazek pracovníka a těchto příjmů (zdrojů):**

- **úhrady od uživatelů služby a**
- **povinný podíl spolufinancování služby** (zejména z rozpočtů samospráv).

Ambulantní a terénní služby sociální péče jsou poskytovány za částečnou úhradu od uživatelů služby, proto v případě výše uvedených druhů služeb je nutné ve výpočtu zohlednit **obvyklé (průměrné) úhrady od uživatelů služby.**

Obvyklé náklady zahrnují pouze náklady na základní činnosti služby poskytované s působností pouze v rámci kraje a zahrnují jak osobní, tak provozní náklady (režie) služby.

Obvyklá (průměrná) úhrada od uživatelů služby se vypočte podle následujícího vzorce - celkové úvazky pracovníků v přímé péči¹¹ * (maximální) hodinová sazba za základní činnosti služby stanovená prováděcí vyhláškou k zákonu o sociálních službách¹² * počet hodin výkonu služby na 1 úvazek pracovníka v přímé péči.

¹¹ V případě služeb – pečovatelská služba, osobní asistence – se při výpočtu úhrady zahrnují pouze pracovníci v sociálních službách.

¹² Zde doporučujeme na přechodnou dobu, tj. pro první 2 až 3 roky zvolit u některých druhů služeb variantu stanovení nižší hodinové sazby úhrady od uživatelů služeb v Kč, a to do výše maximální sazby, která je stanovena prováděcí vyhláškou k zákonu o sociálních službách, a to z důvodu nízkého výběru úhrady od uživatelů služeb v rámci kraje.

Počet hodin výkonu služby na 1 úvazek pracovníka v přímé péči:

- je stanoven paušální částkou pro jednotlivé druhy služeb¹³.

V rámci výše FP se zohledňuje nízký výběr úhrady od uživatelů služby v konkrétních případech.

Výpočet finanční podpory na uvedené druhy služeb sociální péče – ambulantní a terénní forma:

$$FP_S = (FP * U * M) - (U_{PPP} * S * H) - (a * FP * U * M)$$

FP_S = finanční podpora na 1 úvazek pracovníka – úhrada od uživatelů služby – povinný podíl spolufinancování služby

FP_S – finanční podpora na příslušný druh sociální služby

U – celkové plánované úvazky pracovníků uvedené v žádosti o finanční podporu na příslušný rok (zaměstnanci pracující na pracovní smlouvy, dohody o pracovní činnosti, dohody o provedení práce a na obchodní smlouvy),

U_{PPP} – plánované úvazky pracovníků v přímé péči ze žádosti o finanční podporu pro příslušný rok (v případě pečovatelské služby a osobní asistence pouze pracovníci v sociálních službách)

FP – stanovená hodnota finanční podpory na 1 úvazek pracovníka měsíčně pro jednotlivé druhy služeb, která odpovídá celkovým obvyklým (průměrným) měsíčním nákladům na jednotlivé druhy služeb (hodnota bude pro příslušný rok upravována - upřesňována s ohledem na výstupy analýz nákladovosti jednotlivých druhů služeb)

M – počet měsíců poskytování sociální služby v roce, je-li služba v příslušném kalendářním roce poskytována od ledna do prosince, pak hodnota je 12

S – maximální hodinová sazba v Kč za zajištění základních činností služby stanovená prováděcí vyhláškou k zákonu o sociálních službách pro jednotlivé druhy služeb – dle aktuální platné vyhlášky je 130,-Kč/hodina (v případě služeb odlehčovací služby, denní stacionáře, centra denních služeb, pečovatelská služba – není předmětem finanční podpory poskytnutí stravy)

Varianta stanovení sazby S pro přechodné období - první 2 až 3 roky stanovit (minimální) hodinovou sazbu v Kč do výše maximální sazby, tj. v intervalu 80,- až 130,-Kč.

H – celkový stanovený/plánovaný počet hodin výkonu služby na 1 úvazek pracovníka v přímé péči za dané období (rok, na který je FP poskytována, stanoveno vzhledem k provozní době služby a fondu pracovní doby)

¹³ Rok 2015 má 2008 pracovních hodin (bez placených svátků) – za předpokladu, že 60% fondu pracovní doby věnuje pracovník pracující na celý úvazek přímo klientovi, pak tento údaj představuje 1200 hodin (zaokrouhleno).

Příklad stanovení vzhledem k fondu pracovní doby:

Rok 2015 má 2008 pracovních hodin (fond pracovní doby – 8 hodinová pracovní doba, 5 dní v týdnu).

Předpokládaný podíl výkonu přímé práce pracovníka na celkovém fondu pracovní doby doporučujeme stanovit pro první roky podpory služeb ve výši 60% (následně tento podíl zvyšovat).

Celkový stanovený počet hodin výkonu služby na 1 úvazek pracovníka v přímé péči za dané období = $0,6 * 2008 = 1\,205$ (zaokrouhlíme na 1 200 hodin ročně, tj. 100 hodin měsíčně).

a – stanovený podíl spolufinancování služby z jiných zdrojů, kde koeficient *a* nabývá hodnot v intervalu $<0; 1$).

Doporučení ke stanovení hodnot ve výpočtu finanční podpory

S ohledem na skutečnost, že:

- existují velké rozdíly ve službách (jak mezi jednotlivými druhy služeb, tak mezi jednotlivými službami stejného druhu) ve výši průměrných celkových nákladů v přepočtu na 1 úvazek pracovníka
- a v rámci vypočtených hodnot není zohledněna intenzita práce vůči klientovi s ohledem na druh služby,

DOPORUČUJE MPSV pro přechodné období (první 2 až 3 roky) podpory služeb u jednotlivých druhů služeb stanovit jednotnou výši finanční podpory na úvazek pracovníka měsíčně (navrhujeme pro jednotnost stanovení těchto ukazatelů v rámci Výzvy MPSV pro kraje na podání žádostí o dotaci), a to v intervalu 35 až 45 tis. Kč měsíčně, přičemž tato platba bude zahrnovat veškeré náklady na poskytování služby (na dolní hranici intervalu se budou pohybovat zejména centra denních služeb, odlehčovací služby, pečovatelská služba, průvodcovské a předčitatelské služby, na horní hranici intervalu pak osobní asistence a zejména denní stacionáře).

Přechodný mechanismus úpravy vypočtené výše finanční podpory ¹⁴

S ohledem na skutečnost, že zavedení jednotného a transparentního (bez ohledu na právní formu poskytovatele) výpočtu finanční podpory v návaznosti na kvantifikované jednotky (lůžko, úvazek pracovníka apod.) může znamenat meziroční změny (snížení i zvýšení) podpory jednotlivých služeb v řádu desítek procent je zaveden následující **mechanismus úpravy vypočtené výše finanční podpory** na základě stanoveného výpočtu.

- je-li vypočtená FP na službu nižší než 85% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce – je tato FP navýšena na 85% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce nebo na úroveň požadavku organizace, je-li nižší,
- je-li vypočtená FP na službu vyšší než 130% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce – je tato FP snížena na 130% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce nebo na úroveň požadavku organizace, je-li nižší.

Uvedený mechanismus může být upraven pro služby dle části I bodu 6 této metodiky.

¹⁴ Použije se pouze tehdy, pokud je využit celý mechanismus výpočtu optimálního návrhu na finanční podporu dle části VII bodu 1 b) této metodiky.

Výpočet finanční podpory (FP) – tísňová péče

V případě služby tísňová péče je finanční podpora stanovena individuálně, a to s ohledem na skutečnost, že na rozdíl od služeb uvedených výše je podle prováděcí vyhlášky MPSV k zákonu o sociálních službách č. 505/2006 Sb. **maximální sazba úhrady od uživatelů za službu stanovena ve výši skutečných nákladů na provoz technických komunikačních prostředků.**

V případě tohoto druhu služby je zároveň specificky stanoveno, že finanční podpora **je určena zejména na úhradu osobních nákladů pracovníků poskytujících základní činnosti služby tísňové péče a popř. část provozních nákladů služby, která však nesouvisí s pořízením popř. pronájmem zařízení pro tísňovou péči, včetně montáže, aktivace, servisu, údržby, oprav a deaktivace zařízení.**

Výpočet finanční podpory:

FP je stanovena jako rozdíl **celkových obvyklých (průměrných) nákladů na úvazek pracovníka a těchto příjmů (zdrojů):**

- **úhrady od uživatelů služby a**
- **povinný podíl spolufinancování služby** (zejména z rozpočtů samospráv).

Obvyklé náklady zahrnují pouze náklady na základní činnosti služby poskytované s působností pouze v rámci kraje a zahrnují jak osobní, tak provozní náklady (režie) služby.

Ve výpočtu finanční podpora je nezbytné zohlednit **obvyklou (průměrnou) úhradu od uživatelů služby.**

Obvyklá (průměrná) úhrada od uživatelů služby **se vypočte** na základě plánovaného počtu uživatelů služby uvedeného v žádosti o poskytnutí finanční podpory na příslušný rok a obvyklé (průměrné) sazby úhrady stanovené na 1 uživatele služby tísňové péče.

Plánovaný počet uživatelů služby a jeho meziroční změny jsou předmětem věcného hodnocení žádosti.

V rámci výše FP se nezohledňuje nízký výběr úhrady od uživatelů služby v konkrétních případech.

Výpočet finanční podpory u tísňové péče:

$$FP_S = (FP * U * M) - (S * K * M) - (a * FP * U * M)$$

FP_S = **finanční podpora na 1 úvazek pracovníka** – úhrada od uživatelů služby – **povinný podíl spolufinancování služby**

FP_S – finanční podpora pro službu tísňové péče

U – celkové plánované úvazky pracovníků uvedené v žádosti o finanční podporu na příslušný rok (zaměstnanci pracující na pracovní smlouvy, dohody o pracovní činnosti, dohody o provedení práce a na obchodní smlouvy),

FP – stanovená hodnota finanční podpory na 1 úvazek pracovníka měsíčně, která odpovídá celkovým obvyklým (průměrným) měsíčním nákladům na tísňovou péči (hodnota bude pro příslušný rok upravována - upřesňována s ohledem na výstupy analýz nákladovosti služeb)

M – počet měsíců poskytování sociální služby v roce, je-li služba v příslušném kalendářním roce poskytována od ledna do prosince, pak hodnota je 12

S – je stanovená měsíční sazba úhrady v Kč na 1 klienta (uživatele) za základní činnosti služby

K – celkový počet klientů (uživatelů) služby, plánovaný pro příslušný rok poskytovatelem služby v rámci žádosti o finanční podporu

a – stanovený podíl spolufinancování služby z jiných zdrojů, kde koeficient a nabývá hodnot v intervalu $<0; 1$).

Přechodný mechanismus úpravy vypočtené výše finanční podpory¹⁵

S ohledem na skutečnost, že zavedení jednotného a transparentního (bez ohledu na právní formu poskytovatele) výpočtu finanční podpory v návaznosti na kvantifikované jednotky (lůžko, úvazek pracovníka apod.) může znamenat meziroční změny (snížení i zvýšení) podpory jednotlivých služeb v řádu desítek procent je zaveden následující **mechanismus úpravy vypočtené výše finanční podpory** na základě stanoveného výpočtu.

- je-li vypočtená FP na službu nižší než 85% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce – je tato FP navýšena na 85% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce nebo na úroveň požadavku organizace, je-li nižší,
- je-li vypočtená FP na službu vyšší než 130% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce – je tato FP snížena na 130% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce nebo na úroveň požadavku organizace, je-li nižší.

Uvedený mechanismus může být upraven pro služby dle části I bodu 6 této metodiky.

¹⁵ Použije se pouze tehdy, pokud je využit celý mechanismus výpočtu optimálního návrhu na finanční podporu dle části VII bodu 1 b) této metodiky.

Výpočet finanční podpory (FP) - služby sociální prevence – pobytová a ambulantní¹⁶ forma služby s lůžkovou kapacitou

Druhy služeb:

Pobytové formy služby:

- ✓ azylové domy,
- ✓ domy na půl cesty,
- ✓ služby následné péče (pouze pobytová forma),
- ✓ terapeutické komunity,
- ✓ sociální rehabilitace (pouze pobytová forma),

Ambulantní služby:

- ✓ noclehárny.

Výpočet finanční podpory:

FP je stanovena na **lůžko se zohledněním těchto příjmů (zdrojů):**

- **úhrady od uživatelů služby,**
- **povinné spolufinancování služby z jiných zdrojů (zejména z rozpočtů samospráv).**

Pobytové služby sociální prevence jsou poskytovány za částečnou úhradu od uživatelů služby, proto v případě výše uvedených druhů služeb je FP stanovena **jako rozdíl celkových obvyklých (průměrných) nákladů na lůžko a obvyklé (průměrné) úhrady od uživatelů služby.**

Obvyklé náklady zahrnují pouze náklady na základní činnosti služby poskytované s působností pouze v rámci kraje a zahrnují jak osobní, tak provozní náklady (režie) služby.

Obvyklá (průměrná) úhrada od uživatelů služby je určena na základě maximálních hodnot stanovených prováděcí vyhláškou k zákonu o sociálních službách za pobyt a případně stravu u jednotlivých druhů služeb. V případě nocleháren je obvyklá (průměrná) výše úhrady od uživatelů služby stanovena na základě hodnot obvykle stanovených poskytovateli služeb a zahrnuje úhradu za pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu a poskytnutí přenocování.

Úhrada je stanovena jako průměrná hodnota na 1 lůžko/den (v případě nocleháren fakticky za 1 lůžko/noc).

V rámci výše FP se nezohledňuje nízký výběr úhrady od uživatelů služby v konkrétních případech.

¹⁶ Ambulantní forma služby - týká se pouze nocleháren.

Výpočet finanční podpory na uvedené druhy služeb sociální prevence – služby s lůžkovou kapacitou:

$$FP_S = (FP * L) - (S_U * L) - a * (FP * L)$$

FP_S = finanční podpora na lůžko – úhrada od uživatelů služby na lůžko – povinný podíl spolufinancování služby

FP_S – finanční podpora na příslušný druh sociální služby

FP – stanovená hodnota finanční podpory na 1 lůžko/den pro jednotlivé druhy služeb, která odpovídá celkovým obvyklým (průměrným) nákladům na 1 lůžko/den (hodnota bude pro příslušný rok upravována - upřesňována s ohledem na výstupy analýz nákladovosti jednotlivých druhů služeb)

S_U – stanovená obvyklá sazba úhrady od uživatelů služby na 1 lůžko/den pro jednotlivé druhy služeb - obvyklá sazba úhrady je stanovena s ohledem na maximální sazby stanovené prováděcí vyhláškou k zákonu o sociálních službách a na základě obvyklé obsazenosti lůžek uživateli (odpovídá minimální stanovené úhradě), v případě nocleháren je obvyklá sazba úhrady stanovena s ohledem na sazby úhrady stanovené poskytovateli služeb v kraji, přičemž hodnota bude pro příslušný rok upravována - upřesňována s ohledem na výstupy analýz nákladovosti jednotlivých druhů služeb

L – celkový plánovaný počet lůžkodnů (údaj uvedený v žádosti o finanční podporu služby, stanoven na základě počtu registrovaných lůžek a plánované doby poskytování služby v příslušném roce)

a – stanovený podíl spolufinancování služby z jiných zdrojů, kde koeficient a nabývá hodnot v intervalu $<0; 1$).

Přechodný mechanismus úpravy vypočtené výše finanční podpory¹⁷

S ohledem na skutečnost, že zavedení jednotného a transparentního (bez ohledu na právní formu poskytovatele) výpočtu finanční podpory v návaznosti na kvantifikované jednotky (lůžko, úvazek pracovníka apod.) může znamenat meziroční změny (snížení i zvýšení) podpory jednotlivých služeb v řádu desítek procent je zaveden následující **mechanismus úpravy vypočtené výše finanční podpory** na základě stanoveného výpočtu.

- je-li vypočtená FP na službu nižší než 85% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce – je tato FP navýšena na 85% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce nebo na úroveň požadavku organizace, je-li nižší,
- je-li vypočtená FP na službu vyšší než 130% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce – je tato FP snížena na 130% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce nebo na úroveň požadavku organizace, je-li nižší.

Uvedený mechanismus může být upraven pro služby dle části I bodu 6 této metodiky.

¹⁷ Použije se pouze tehdy, pokud je využit celý mechanismus výpočtu optimálního návrhu na finanční podporu dle části VII bodu 1 b) této metodiky.

Výpočet finanční podpory (FP) - služby sociální péče – pobytová forma služby

Druhy služeb:

- ✓ odlehčovací služby,
- ✓ týdenní stacionáře,
- ✓ domovy pro osoby se zdravotním postižením,
- ✓ domovy pro seniory,
- ✓ domovy se zvláštním režimem,
- ✓ chráněné bydlení,
- ✓ sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče.

Výpočet finanční podpory:

FP je stanovena na **lůžko se zohledněním těchto příjmů (zdrojů):**

- **úhrady od uživatelů služby,**
- **úhrady za poskytovanou zdravotní péči z veřejného zdravotního pojištění,**
- **povinné spolufinancování služby z jiných zdrojů (zejména z rozpočtů samospráv).**

Pobytové služby sociální péče jsou poskytovány za částečnou úhradu od uživatelů služby, proto v případě výše uvedených druhů služeb je FP stanovena **jako rozdíl celkových obvyklých (průměrných) nákladů na lůžko, obvyklé (průměrné) úhrady od uživatelů služby a povinného podílu spolufinancování služby z jiných zdrojů.** Pokud je uživatelům služby poskytována zdravotní péče (ošetřovatelská a rehabilitační péče) podle § 36 zákona o sociálních službách, a to prostřednictvím vlastních zaměstnanců zařízení, **zohledňují se i obvyklé (průměrné) úhrady z veřejného zdravotního pojištění.**

Předpokládané složení uživatelů podle stupňů závislosti příspěvku na péči, které je uvedeno poskytovatelem služby v žádosti o finanční podporu, je předmětem věcného hodnocení žádosti, a to zejména s ohledem na jeho složení za předchozí roky.

Obvyklé náklady zahrnují pouze náklady na základní činnosti služby poskytované s působností pouze v rámci daného kraje a zahrnují jak osobní, tak provozní náklady (režie) služby.

Obvyklá (průměrná) úhrada od uživatelů služby je určena v rámci maximálních hodnot stanovených prováděcí vyhláškou k zákonu o sociálních službách za péči, pobyt a stravu u jednotlivých druhů služeb. Je stanovena jako průměrná hodnota na 1 lůžko/den.

Obvyklé příjmy od zdravotních pojišťoven se odečítají v případě služeb - domovy pro osoby se zdravotním postižením, týdenní stacionáře, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, je-li zdravotní péče zajišťována vlastními zaměstnanci poskytovatele služby (je-li zdravotní péče poskytovatelem sociálních služeb zajišťována např. zabezpečením externího dodavatele apod., příjmy od zdravotních pojišťoven se nezohledňují).

Obvyklé příjmy od zdravotních pojišťoven jsou určeny jako průměrná hodnota v návaznosti na počet lůžek a strukturu uživatelů služby podle stupňů závislosti pro účely příspěvku na péči (zohledňují se pouze v případě uživatelů ve stupni III. nebo IV. příspěvku na péči).

V rámci výše FP se nezohledňuje nízký výběr úhrady od uživatelů služby a plateb z veřejného zdravotního pojištění v konkrétních případech.

Povinný podíl spolufinancování služby z jiných zdrojů¹⁸ je navrhován stanovit jednotným procentem pro všechny služby. Do jiných zdrojů se započítávají veškeré ostatní zdroje nad rámec úhrad od uživatelů služby, plateb z veřejného zdravotního pojištění (pouze u výše uvedených 4 druhů služeb). Tj. zejména se jedná o prostředky z rozpočtů samospráv.

Výpočet finanční podpory na uvedené druhy služeb sociální péče – pobytová forma:

Pro domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, pro domovy se zvláštním režimem a týdenní stacionáře:

$$FP_S = (FP * L) - (S_U * L) - (S_Z * L_U) - a * (FP * L)$$

FP_S = finanční podpora na lůžko se zohledněním struktury uživatelů služby – úhrada od uživatelů služby na lůžko – úhrada ze zdravotního pojištění na lůžko – povinný podíl spolufinancování služby

Pro odlehčovací služby, chráněné bydlení, sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče:

$$FP_S = (FP * L) - (S_U * L) - a * (FP * L)$$

D_S = finanční podpora na lůžko se zohledněním struktury uživatelů služby – úhrada od uživatelů služby na lůžko – povinný podíl spolufinancování služby

FP_S – finanční podpora na příslušný druh sociální služby

FP – stanovená hodnota finanční podpory na 1 lůžko/den pro jednotlivé druhy služeb, která odpovídá celkovým obvyklým (průměrným) nákladům na 1 lůžko/den (hodnota bude pro příslušný rok upravována - upřesňována s ohledem na výstupy analýz nákladovosti jednotlivých druhů služeb)

S_U – stanovená sazba úhrady od uživatelů služby na 1 lůžko/den pro jednotlivé druhy služeb (hodnota bude pro příslušný rok upravována - upřesňována s ohledem na výstupy analýz nákladovosti jednotlivých druhů služeb)

¹⁸ Významnou roli ve spolufinancování služeb hrají zejména prostředky z obecních samospráv, které jsou součástí stanoveného podílu spolufinancování služeb z jiných zdrojů. V rámci povinného podílu spolufinancování služeb je tedy nezbytné zohlednit i výši podílu obecních samospráv na financování služeb. S ohledem na skutečnost, že mezi obcemi existuje velmi různorodá míra podílu na úhradě nákladů služeb, doporučujeme v rámci procesu plánování sociálních služeb na krajské úrovni ve spolupráci s místní samosprávou sjednotit tento podíl, resp. účelně nastavit financování tak, aby určité druhy služeb (s ohledem i na jejich cílové skupiny) byly financovány pouze ze státního/krajského rozpočtu a obce se tak mohly zaměřit na (spolu)financování stanoveného okruhu služeb s lokální/místní působností, a to jednotným způsobem v rámci kraje.

S_z - stanovená sazba úhrady z veřejného zdravotního pojištění na 1 lůžko/den se zohledněním stupně závislosti uživatelů služby (pouze u 4 druhů služeb) - (hodnota bude pro příslušný rok upravována - upřesňována s ohledem na výstupy analýz nákladovosti jednotlivých druhů služeb)

L – celkový plánovaný počet lůžkodnů (údaj uvedený v žádosti o finanční podporu, stanoven na základě počtu registrovaných lůžek a plánované doby poskytování služby v příslušném roce, je-li služba v roce poskytována od 1. ledna do 31. prosince, pak plánovaný počet lůžkodnů se rovná počet lůžek krát 365 kalendářních dnů)

L_U – celkový plánovaný počet lůžkodnů obsazených uživateli ve III. a IV. stupni závislosti příspěvku na péči

a – stanovený podíl spolufinancování služby z jiných zdrojů, kde koeficient a nabývá hodnot v intervalu $<0; 1$).

Přechodný mechanismus úpravy vypočtené výše finanční podpory¹⁹

S ohledem na skutečnost, že zavedení jednotného a transparentního (bez ohledu na právní formu poskytovatele) výpočtu finanční podpory v návaznosti na kvantifikované jednotky (lůžko, úvazek pracovníka apod.) může znamenat meziroční změny (snížení i zvýšení) podpory jednotlivých služeb v řádu desítek procent je zaveden následující **mechanismus úpravy vypočtené výše finanční podpory** na základě stanoveného výpočtu.

- je-li vypočtená FP na službu nižší než 85% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce – je tato FP navýšena na 85% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce nebo na úroveň požadavku organizace, je-li nižší,
- je-li vypočtená FP na službu vyšší než 130% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce – je tato FP snížena na 130% finanční podpory MPSV přidělené v předchozím roce nebo na úroveň požadavku organizace, je-li nižší.

Uvedený mechanismus může být upraven pro služby dle části I bodu 6 této metodiky.

¹⁹ Použije se pouze tehdy, pokud je využit celý mechanismus výpočtu optimálního návrhu na finanční podporu dle části VII bodu 1 b) této metodiky.

Část VIII

Vydání rozhodnutí o poskytnutí finanční podpora

1. Příjemce dotace je povinen písemně informovat příslušný odbor MPSV o změnách údajů, které mají vliv na vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace, uváděných v žádosti, ke kterým dojde, nejpozději do 10 pracovních dnů ode dne, kdy tato změna nastala.
2. V případě, že příjemce dotace neprovede finanční vypořádání poskytnuté dotace za předcházející rok, na který byla dotace poskytnuta, nebude mu vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace na příslušný rok.
3. Po schválení státního rozpočtu pro daný rok a vyčlenění objemu účelových finančních prostředků pro oblast poskytování sociálních služeb vydá MPSV písemné rozhodnutí o poskytnutí dotace. Na toto rozhodnutí v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech se nevztahují obecné předpisy o správním řízení a je vyloučeno jeho soudní přezkoumání.
4. Rozhodnutí o poskytnutí dotace vydává příslušný odbor MPSV, svým podpisem ho stvrzuje příslušný náměstek ministra práce a sociálních věcí nebo příslušný vrchní ředitel.
5. Rozhodnutí o poskytnutí dotace obsahuje údaje podle § 14 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech. Vzor rozhodnutí o poskytnutí dotace je zveřejněn v rámci výzvy MPSV pro daný dotační rok. Součástí rozhodnutí o poskytnutí dotace je „prohlášení příjemce dotace“, které podepisuje statutární zástupce příjemce dotace (nebo jím pověřená osoba).
6. Dotace ze státního rozpočtu je poskytována na stanovený účel vymezený v rozhodnutí o poskytnutí dotace.
7. Dotace ze státního rozpočtu se poskytuje převodem z účtu poskytovatele dotace (MPSV) na běžný účet příjemce dotace zřízený podle § 3 písm. h) bodu 11 zákona o rozpočtových pravidlech.
8. Přidělená dotace je MPSV vyplácena ve splátkách na běžný účet příjemce dotace platebním poukazem, a to v souladu s případnými regulačními opatřeními ve státním rozpočtu.
9. Výše a termíny splátek:
 1. **splátka** je vyplácena **ve výši 60%** poskytnuté dotace po vydání tohoto Rozhodnutí a podpisu „prohlášení příjemce dotace“, nejpozději však **do 15. března** roku, na který je dotace poskytnuta,
 2. **splátka** je vyplácena **ve výši 40%** poskytnuté dotace po podání přehledu o čerpání dotace definovaného tímto Rozhodnutím, nejpozději však **do 30. června** roku, na který je dotace poskytnuta.MPSV si vyhrazuje právo změnit výši a termíny výplaty jednotlivých splátek dotace dodatkem k Rozhodnutí.
10. Vznikne-li v průběhu kalendářního roku podezření na porušení rozpočtové kázně ve smyslu zákona o rozpočtových pravidlech je poskytovatel dotace oprávněn příjemci dotace pozastavit poskytnutí další splátky dotace. Tato skutečnost bude příjemci dotace oznámena dopisem ředitele příslušného odboru MPSV, a to neprodleně po vzniku podezření na porušení rozpočtové kázně.

11. Příjemce dotace souhlasí se zveřejněním žádosti o dotaci, svého názvu, jména, adresy a výše požadavku na dotaci a přehledů stanovených v zákoně o sociálních službách a upravených Rozhodnutím.

Část IX

Sledování, kontrola a finanční vypořádání dotace

1. Příjemce dotace odpovídá za hospodárné a efektivní použití dotace v souladu s účelem, na který byla dotace poskytnuta.
2. Při čerpání dotace je příjemce dotace povinen postupovat v souladu s údaji v žádosti, která je na příslušný rok podpořena.
3. Příjemce dotace je povinen vést přidělenou dotaci v účetnictví odděleně a vést účetnictví v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Příjemce dotace vypořádá dotaci s přiděleným účelovým znakem 13305.
4. Příjemce dotace je povinen písemně informovat příslušný odbor MPSV o následujících změnách údajů uváděných v žádosti, a to nejpozději do 10 pracovních dnů ode dne, kdy tato změna nastala:
 - a) změny v kontaktních údajích,
 - b) změna bankovního účtu příjemce dotace,Vzor Formuláře pro oznámení změn příjemcem dotace je uveden v příloze č. 1 k této metodice.
5. Příjemce dotace je povinen na žádost MPSV písemně poskytnout požadované doplňující informace související s plněním účelu poskytnuté dotace.
6. Při kontrole dodržování podmínek čerpání dotace ze státního rozpočtu a uplatnění sankcí při neoprávněném použití nebo zadržování dotace se postupuje podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, a § 44 a zákona o rozpočtových pravidlech.
7. Příjemce dotace je povinen v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s dalšími právními předpisy České republiky umožnit výkon kontroly k poskytnuté dotaci ze státního rozpočtu na základě rozhodnutí a poskytnout součinnost všem osobám oprávněným k provádění kontroly, příp. jejich zmocněncům.
8. Příjemce dotace je povinen realizovat nápravná opatření, která mu byla uložena na základě prováděných kontrol, a to v požadovaném termínu, rozsahu a kvalitě a v souladu s § 18 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, a informovat o splnění nápravných opatření toho, kdo tato nápravná opatření uložil.
9. Poskytovatel dotace v rozhodnutí o poskytnutí dotace vymezí, které podmínky stanovené v rozhodnutí o poskytnutí dotace se v souladu s § 14 odst. 6 zákona o rozpočtových pravidlech považují za podmínky méně závažné nebo která nesplnění podmínek jsou méně závažná, například nepodstatné nedodržení některých lhůt. V těchto případech odvod za porušení rozpočtové kázně činí 5 % z celkové částky dotace, avšak odvod za porušení rozpočtové kázně nemůže být vyšší než částka dotace vyplacená ke dni porušení rozpočtové kázně (§ 44 a odst. 4 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlech).

Porušení ostatních pravidel a podmínek uvedených v rozhodnutí o poskytnutí dotace je posuzováno podle § 44 a odst. 4 písm. c) zákona o rozpočtových pravidlech (odvod ve výši porušení a penále od jednoho promile až do výše poskytnuté dotace).

10. Nedodržení termínu pro finanční vypořádání dotace nebo neprovedení finančního vypořádání dotace je důvodem pro nepřidělení dotace na další rok.
11. Podle § 15 zákona o rozpočtových pravidlech může být zahájeno řízení o odnětí dotace, došlo-li po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace:
 - a) k vázání prostředků státního rozpočtu,
 - b) ke zjištění, že údaje, na jejichž základě byla dotace poskytnuta, byly neúplné nebo nepravdivé,
 - c) ke zjištění, že rozhodnutí o poskytnutí dotace bylo vydáno v rozporu se zákonem nebo právem Evropské Unie, nebo
 - d) ke zjištění, že nemůže být splněn řádně nebo včas účel, na který byla dotace poskytnuta, pokud již nedošlo k porušení rozpočtové kázně, nebo
 - e) k vydání rozhodnutí Evropské Komise o navrácení nebo o prozatímním navrácení veřejné podpory.

Na řízení z výše uvedených důvodů se vztahují obecné předpisy o správním řízení.

Bylo-li rozhodnuto o odnětí dotace z důvodů uvedených pod písm. a) a c), není možné uložit vrácení dotace nebo její části, která již byla příjemci z účtu státního rozpočtu odeslána.

12. Rozhodnutí o odnětí dotace ze státního rozpočtu vydává příslušný odbor MPSV, svým podpisem ho stvrzuje příslušný náměstek ministra práce a sociálních věcí nebo příslušný vrchní ředitel. Proti rozhodnutí o odnětí dotace ze státního rozpočtu lze podat rozklad.
13. Příjemce dotace je povinen provést finanční vypořádání poskytnuté dotace v souladu s vyhláškou č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem.

Finanční vypořádání dotace zpracuje příjemce dotace za období týkající se celého roku 20xx²⁰ nejpozději k 31. prosinci 20xx³

- a) Příjemce dotace předloží v souladu s § 7 vyhlášky č. 52/2008 Sb. příslušnému odboru MPSV podklady pro finanční vypořádání dotace na tiskopisu, jehož vzor je uveden v příloze č. 11 (část A tiskopisu; Finanční vypořádání dotací a návratných finančních výpomocí poskytnutých obcím, dobrovolným svazkům obcí, krajům nebo hlavnímu městu Praze ze státního rozpočtu s výjimkou dotací na projekty spolufinancované z rozpočtu EU a z prostředků finančních mechanismů) vyhlášky č. 52/2008 Sb.;
- b) k podkladům příjemce dotace přiloží komentář a současně převede na účet cizích prostředků poskytovatele dotace (MPSV) případnou vratku dotace (číslo tohoto účtu je 6015-2229001/0710). Jedná se o nespotřebované prostředky daného dotačního roku.

Komentář dle písm. b) obsahuje prohlášení o dodržení podmínek stanovených Rozhodnutím o poskytnutí dotace a dále je zaměřen zejména na zdůvodnění výše případné vratky dotace.

²⁰ Rok, na který je dotace poskytnuta.

Zpracovaný podklad pro finanční vypořádání dotace bude podepsán statutárním zástupcem příjemce dotace nebo jím pověřenou osobou.

Při nedodržení uvedené povinnosti se postupuje podle § 44 a § 44a zákona o rozpočtových pravidlech. Bez předloženého finančního vypořádání dotace nebudou subjektu v následujícím roce uvolněny prostředky dotace.

14. Příjemce dotace je povinen dodržet dodání přehledů dle § 101a odst. 6 zákona o sociálních službách. Kraj podává na příslušný odbor MPSV přehledy o čerpání dotace, a to ve dvou termínech, 31. 5. 20XX a 31. 3. 20XX. Přehledy jsou podávány prostřednictvím aplikace, kterou poskytuje kraji Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Přehled podávaný v termínu do 31. 5. 20XX obsahuje následující:

- název a identifikační číslo poskytovatele sociální služby,
- název, druh, forma a identifikátor sociální služby;
- převažující cílová skupina, pro kterou je sociální služba určena;
- přidělená finanční podpora služby z poskytnuté dotace kraji dle §101a odst. 4 zákona o sociálních službách;
- skutečně vyplacená část přidělené 1. splátky dotace;
- komentář k principu uvedenému v rámci schválené žádosti kraje o dotaci včetně redukčních koeficientů využitých při návrhu reálné výše dotace.

Na podání přehledu je vázána 2. splátka dotace kraji.

Přehled podávaný v termínu do 31. 3. 20XX obsahuje následující:

- název a identifikační číslo poskytovatele sociální služby,
- název, druh, forma a identifikátor sociální služby;
- převažující okruh osob, pro které je sociální služba určena (převažující cílová skupina služby);
- celkové náklady sociální služby;
- celkové výnosy sociální služby;
- přidělená finanční podpora služby z poskytnuté dotace kraji dle §101a odst. 4 zákona o sociálních službách;
- finální komentář k principu uvedenému v rámci schválené žádosti kraje o dotaci včetně redukčních koeficientů využitých při návrhu na skutečnou výši finanční podpory služby;
- skutečně čerpaná finanční podpora služby z poskytnuté dotace kraji dle §101a odst. 4 zákona o sociálních službách;
- případná vratka přidělené dotace.

Část X

Přílohy k metodice

Příloha č. 1 – Formulář pro oznámení změn příjemcem dotace

Část XI

Závěrečná ustanovení

V případě, že nenabude účinnosti aktuálně projednávaná novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, postupuje se v konkrétních případech dle platných ustanovení tohoto zákona.

Tato metodika nabývá účinnosti dnem podpisu ministra práce a sociálních věcí.

